

Drottningkällan – En Trefaldighetsskälla i Taxinge, Nykvarns kommun, Södermanland, Stockholms län.

Drottningkällan har enligt sägnen fått sitt namn efter Katarina Jagellonica, polsk prinsessa, gift med Johan III och som senare blev drottning. Hon skall ha ridit och hämtat friskt vatten ur källan under åren 1563-1567, då hennes make satt fängslad på Gripsholm slott, av sin bror Erik XIV. Taxinge hörde till samma ägor som Mariefred och källan, som nämndes som en Trefaldighetsskälla, då den rinner upp åt norr, ansågs ha speciella krafter. Den har varit kultplats och dess vatten har i folktron haft helande kraft. Långt in på 1700-talet samlades taxingeborna vid Drottningkällan på Trefaldighetsafton för att bota krämpor och dricka sig till hälsa.

Källan är belägen invid Taxingeån, uppströms några hundra meter från åns utlopp i Mälaren.

En minnessten har rest vid källan med inskriften – ”År 1564 under det att hertig Johan av Finland, sedermera Johan III, hölls av sin broder Erik XIV uti fängsligt förvar uppå Gripsholms slott,, begagnade Johans gemål Catharina Jagellonica denna hälsokälla, som därefter blev benämnd Drottningkällan” På stenen finns en kunglig krona inristad. Källan har också försetts med två trappsteg av betongsten för att kunna hämta vatten ur den kraftigt flödande källan, som har en vattenspegel på ett par kvadratmeter. Den kan nås genom en stig, ca 300 m från landsvägen och en informationsskylt är uppsatt vid parkeringsplatsen.

Så sent som påsken 1985 finns det omtalat att många Mariefredsbor hämtade sitt vatten ur källan ,då det hade virus i kranvattnet.

Drottningkällan är omnämnd i två rapporter från Länsstyrelsen i Stockholms län,

-Rapport 2004:25, där man skriver ”Drottningkällan vid Taxinge gods i Nykvarns kommun mynnar i en isälvsavlagring i ostörd parkmiljö. Källan har ett kraftigt flöde med utfällningar av järn och mangan och gör den lämplig att ingå i miljöövervakning som en referensskälla för isälvsavlagringar i ostörda områden”.

-Rapport 2010:19,, Källor i Stockholms läns miljöövervakning 2007-2008.
”Under ht 2007 och vt 2008 genomfördes en undersökning av kallkällor i Stockholms län. Syftet var att följa upp en tidigare genomförd inventering och provtagning av källor och att utöka underlaget inför valet av provtagningsstationer av grundvatten i Stockholms län.”. Detta skall integreras i den miljöövervakning som skall ske enligt EU:s ramdirektiv för vatten , (Vattendirektivet)”. Vattenprover har tagits vid trappen.

Status för Drottningkällan ht 2019 – Källan går ej att lokalisera p g a att intilliggande Taxingeån, som uppströms källområdet flyter livligt i ett brett dike, är totalt översvämmad, då bävrar har byggt hyddor i ån nedströms. Hela marken är runt källområdet är nu sankmark och man kan inte nå källan via stigen.. Endast minnesstenen framför berget ger en hänvisning om var källan rinner upp.

Ansvarig i Nykvarns kommun, tillika i Turinge-Taxinge Hembygdsförening, Märtha Dahlberg har efter information om källskydd och vård, med rekommendationer från

Källakademin, sammankallat en grupp som tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län skall samlas kring frågan om restaurering av Drottningkällan.

Utdraget är sammanställt och nedtecknat av Gunnel Vrethem, Frönäs Gård,
647 93 Mariefred

Mariefred 2019-11-15